

HOGYAN ALKALMAZZUNK PROJEKTEKET A KÖZÉPISKOLAI TÖRTÉNELEMÓRÁKON?

Néhány javaslat arra, különböző tanítási egységekhez hogyan kapcsolhatunk szervesen projekteket, legyen azok végeredménye egy prezentáció, egy makett, vagy egy disputa. Javaslatunk elsősorban ún. kényes témákhoz kapcsolódnak, így a romakérdéshez, zsidósorshoz, Trianon traumájához.

I. A PROJEKTFELADAT, MINT AZ INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK ALKALMAZÁSÁNAK EGYIK LEHETSÉGES FORMÁJA

A projektfeladat az egyik legjobb eszköz arra, hogy diákjainkat felkészítsük az érettségi utáni tanulmányaikra, hisz egy diploma vagy szakképzettség megszerzéséhez számtalan projektet kell majd megvalósítaniuk. Apró lépésenként taníthatjuk meg, miként készül a projektmunka, és azt is, hogyan lehet a végeredményt prezentálni, milyen formája legyen a leggyakrabban alkalmazott eszköznek, a prezentációnak. A projektek legtöbbször teammunkában készülnek. Célkitűzést, időbeosztást, feladatbeosztást is kell hozzá tervezni, ugyanakkor a szövegértés kompetenciájától kezdve az empátián át a logikus gondolkodásig számtalan kompetencia fejlesztésére ad módot. Érdemes tehát projekteken dolgoztatni diákjainkat.

A 9. osztályos könyvben két helyen¹, a 10. osztályos tankönyvben a fejezetek végén találkozunk projekttémák felsorolásával. A céllal egyetértünk, de a feladatok a megadott formában megvalósíthatatlanok.² A tanárok nem szoktak az egy évvel korábbi tananyaghoz kapcsolódó projektfeladatokat feladni, ahogy a tankönyv teszi. (A könyvben több a kilencedikes téma, mint az aktuális). A projekttémáknak nem egymáshoz kell kapcsolódnuk, ahogy ez a tankönyvben található, hanem az aktuális tananyaghoz.

A jó projekt előkészíthet, kiegészíthet, összeköthet a már korábban feldolgozott anyaggal. A következőkben az tananyaghoz szorosan kapcsolódó projekttémákat mutatunk be, egyes esetekben a megvalósításukat is közreadjuk.

Az oktatás modernizációjának fontos eszköze az IKT eszközök használata is. Bemutatunk néhány diákok által készített projektet, amely IKT eszközök használatára épült.

¹ A tankönyvben két oldalon (162 és 220) találunk javaslatokat **csoportos projektmunkára** és rövid eligazítást ennek menetéről. A módszert **nagyon támogatjuk**, mind tanulásmódszertani, mind a történelmi kompetenciák fejlesztése miatt is. A megadott projektmunka-formákra hozott példánál azonban épp a legérdekesebbek maradtak ki: makett, ételkészítés-lakoma, „divatbemutató” stb. Az ajánlott témaköröknél meglepően **kevés az életmódotéma és teljesen kimaradtak a kulturális-művelődési ötletek, valamint** helytörténeti vonatkozások kimeríthetetlen tárházából sem találunk semmit, míg a 220. oldalon kizárólag csak háborúkkal és hadviseléssel foglalkozó projekteket javasolnak.

² **A TTE Tankönyvelemző műhelyének a 10. osztályos tankönyvről írt kritikájában olvasható:** „Problémás projektmunkák. Igen örvendetes cél, hogy projektmunkák kerüljenek be az oktatásba. Ehhez azonban idő és segítség szükséges. A tankönyv által alkalmazott megoldás, a fejezetekhez hozzácsapott témakörök, (sok az előző év tananyagából), csak ötletrohamnak tekinthetők.

A fejezetek után található projektmunka felsorolásnak ebben a formában semmi értelme sincs, hiszen azokban írottak alig kapcsolódnak az adott témához. 144. oldali projektmunka feladatok közül 3 és fél a 9-es tananyaghoz, 4 db korábbi témakörhöz kapcsolódik, a fejezet tartalmához csak egy fél; az ősi Amerika indián civilizációi című tartozik.

Hasznosabb lenne a könyv végén egy jól áttekinthető lista. Azt pedig, hogy ténylegesen adott esetben mit jelenthet a projektmunka, a tanárookra hagyták, hiszen a könyvbéli leírás nem ad ehhez megfelelő segítséget. Az adatgyűjtés és adatfeldolgozás mikéntjéről egyetlen szó sincs, munkanaplót sem látott még a legtöbb diák.”

Lásd: http://www.tte.hu/media/dokumentumok/kritika_teljes_10_%20tortenelem_vegl.pdf

(A diákmunkák közös – az osztály és szükség esetén a tanár által történő – értékelése természetesen elengedhetetlen teendő.)

Vannak a történelemtanítás folyamán olyan témák, amelyekkel nem lehet csak az adott leckében foglalkozni, ahhoz, hogy a tanulók valóban meg is értsék, mi történt, miért úgy történt. Ezek legtöbbször az ún. kényes témák, többek között Trianon, a romakérdés és a holokauszt. Ezekhez kapcsolódó projektfeladatokon keresztül mutatjuk be, hogy készítésükkel milyen sok kompetencia fejleszthető. Érdeemes lenne tehát erre a kerettantervben külön időkeretet biztosítani.

Általában is lényegesnek tartjuk, hogy a kisebbségek életének tanítása megfelelő óraszámban, és módon történjen.

Azért is fontos (lenne) a tanórákon többször foglalkozni a zsidók és romák történelmével, szokásaival, híres szülötteivel, hogy ne csak a holokauszt kapcsán, vagy a szenzációra éhes médiában halljanak róluk a diákok, ne csak az üldöztetésükről tanuljanak, hanem legyen számukra természetes – más nemzetiségekhez hasonlóan – a zsidók és romák jelenléte Magyarország történetében, életében. Ez az alapja annak, hogy a jelenben is megértsék sajátosságaikat. Így tanítványaink számára természetessé válhat, hogy a zsidó-magyar ill. a magyar-roma együttélés a normális, a természetes állapot (ha voltak és vannak is problémák), és diszkriminációjuk az abnormális, a kivételes, az elítélendő.

Mindennek az alapja, hogy tudják eredeti, természetes kontextusában kiejteni azt a szót, hogy cigány vagy zsidó. Hiszen annyiszor hallották már negatív kontextusban, ill. azt, hogy *Ne zsidózz! Ne mondd, hogy cigány!* El kell érniük, hogy magukhoz a szavakhoz ne diszkriminatív jelzők társuljanak, hanem történelmi tények, valódi ismeretek. Ez lehet az alapja annak, hogy csökkenthessük a napjainkban gyakran hallható rasszista, ill. antiszemita szövegek hatását, az ha számukra nem lesznek idegenek, ismeretlenek, mások a zsidók vagy romák.

A történelemórák szűkös időkerete jelenleg nem teszi lehetővé, hogy a cigányok és zsidók hétköznapjaival egész órán foglalkozhassanak tanítványaink. Így tanórarészletekben, illetve otthoni projektmunkákban gondolkodhatunk. Ha rendszeresen foglalkozunk a zsidóság és a cigányság mindennapjaival, ha az emléknapokon megismertetünk a diákokkal többek között híres zsidókat, romákat, akkor már tettünk valamit az előítéletek csökkentése érdekében.

II. Néhány javaslat arról, mikor és miként taníthatunk – projektek segítségével – zsidókról és cigányokról a történelemórákon

9. évfolyam

Az ókori Indiáról tanulva a romák eredetéről is adunk információkat, vagy projekt készítésére kérhetünk önként vállalkozókat, és bemutathatják, miként jutottak Európába.

A monoteizmusról tanultakat kiegészíthetjük a zsidó vallás jellegzetességeivel, amihez használhatjuk a Centropa Alapítvány³ *Egy ortodox gyermekkor* című kisfilmjét⁴ *A vallás jellemzőit az első három és fél percben mutatják be. Frontális beszélgetés során gyűjthetjük össze, milyen jellegzetes tárgyakat, viseletet láttunk, milyen szokásokat, tanulási módszereket ismerhetünk meg, milyen nyelvről van szó benne. Zsinagóga, Tóratekercs, Szombat, (sábesz)*

³ A Centropa Alapítvány 15 országban készített életútinterjúkat és folytatott archiváló munkát, amelynek eredményeképpen létrejött egy olyan *online* adatbázis, amelyben egyszerre hozzáférhetők és kutathatók zsidó családok élettörténetei és a hozzájuk tartozó családi fényképek. A Centropa nemzetközi internetes adatbázisában 1500 életútinterjú, 22 000 fénykép és számos egyéb dokumentum kereshető szabadon.

⁴ <http://www.centropa.org/node/42340>

menóra, héber, héder, jiddis, rabbi, ortodox zsidó kifejezések mellett előkerülhetnek a melamed, jesiva, Talmud szavak. Érdeklődő tanítványaink számára ajánlhatjuk a Haver Alapítvány honlapját is, ahol a zsidó ünnepek szakszerű leírása olvasható.⁵

Projektfeladat lehet, hogy nézzenek utána, napjainkban hol élnek zsidók, és hová járnak istentiszteletre. A [Zsinagógák](#) c. melléklet egy erre a feladatra készített diákmunkát tartalmaz.

Ez, és a későbbiekben bemutatott prezentáció középiskolások munkája, amihez előszóban magyarázatot is fűztek. A látott és hallott információk így együtt alkották a projektek végeredményét. Így a ppt-k közvetlen tanórai használatra csak tanári magyarázattal kiegészítve alkalmasok, inkább csak jó gyakorlatoknak a bemutatása, egy variációs ötlet a jelzett projekttema megvalósítási lehetőségére.

Már Pannónia tanításakor megemlíthetjük az itt élő zsidó diaszpórákat. Leletanyagok felhasználásával készített prezentációt a [Pannóniában](#) c. melléklet tartalmazza.

A második honalapítás idején a betelepülő népek között megemlíthetők a zsidók is, milyen irányból érkeztek, hol telepedtek le. Askenázi zsidók betelepüléséről is látható egy dia a mellékelt prezentációban; [Árpád-korban](#), amelyben megemlítik a zsidóüldözések és a keresztesháborúk összefüggését.

A pestis terjedése közben a zsidókat ért igazságtalan vádról is eshet szó. Erről prezentáció is készült. (ld. [Anjouk alatt c.](#) melléklet)

A középkori városiasodás kapcsán vagy pl. Mátyás esküvőjén megjelenő vendégek között is szóba hozhatók a zsidó kereskedők, bankárok, házalók. Ez utóbbiról készíttetek is prezentációt, melyet a mellékletben Zsidók Hunyadi alatt cím alatt lehet megtalálni. Mátyás esküvőjén hatalmas tömeg volt, köztük zsidók is, akik Dávid-csillagos zászló alatt mentek. Az

erről készített feljegyzés számít a csillag első említésének Európában. Ez is olvasható a mellékletben megtalálható prezentáción. (Lásd: [Mátyás korában](#).) Egy ilyen esküvő „újrajátszása” is jó projektötlet lehet, amennyiben vannak diákok, akik vállalkoznak a jelmezkészítésre.

10. évfolyam

Török világ Magyarországon témakör feldolgozásakor projekthez, vagy otthoni felkészülést követő tanulói beszámolóhoz jól használható Guler Orgun életéről szóló film: „A *turkish-jewish-muslim tale*”⁶. A kisfilm angol nyelvű felirattal érhető el, szókinccse emelt óraszámában tanulók számára jól érthető. Megfigyelési szempontnak javasolható, hogyan kerültek zsidók a Török Birodalomba és így Magyarországra a 15. 16. században. Nézzenek utána, hogy Isztambul melyik épületeiről látunk képeket! A filmet vetítésekor némissuk le, így előzetesen felkészült diákjaink hozzáfűzhetik a kommentárjaikat.

A témát egy ppt is feldolgozta; [A török időkben](#), melyben szó esik szefárd zsidók megjelenéséről, és arról, hogy Budán milyen jelentős közösségük jött létre.

A török kiűzését követő migrációs folyamatok tanulásakor foglalkozhatunk azzal, hogy a bevándorlók között található zsidó és cigány népesség is. A 16-18 század folyamán a magyarországi cigány csoportok elsősorban helyváltoztató, vándorló életmódot folytattak.

⁵ <http://haver.hu/zsidosagrol/unnepek>

⁶ http://www.centropa.org/node/48456?language=All&subtitle_language=All

Megkeresték a falvakban, városokban az aktuálisan számukra adódó munkalehetőségeket, megélhetési forrásokat. A Habsburg felvilágosult uralkodók (III. Károly, Mária Terézia, II. József) következetes cigánypolitikát folytattak, amelynek célja e népcsoport helyhez kötése, letelepítése volt. Alapvető cél az adózhatóvá tétel. Végső cél pedig a cigány csoportok asszimilálása volt. Projekt munkaként feladható, hogy elemezzék etikai, gazdasági, társadalmi szempontból az 1773-as Helytartó Tanácsi rendeletet.⁷ A rendelet pontjaiból disputa feladatokat is adhatunk, érvelni kell az egyes intézkedések mellett ill. ellene.

Horvátok, németek, szerbek, románok, ruszinok, szlovákok költözésének, jellegzetességeiknek bemutatásakor készült a [Zsidók a 18. században](#) projekt. A nemzetiségek megismerésének egyik módja, ha az általuk fogyasztott speciális ételeket megkóstoljuk, ruhájukat kézbe vesszük, táncukat ellejtjük. A legtöbb osztályban találni vállalkozó diákokat (anyukákat), aki elkészítenek valamilyen jellegzetes süteményt, ételt, pl. grízes-meggyes rétest, gyuvecsét, csevapcsicsát, brinzás vagy babos tésztát, netán flódnit. Kaphatunk cigány kenyeret, stifoldert, töltött libanyakat, sólettet, stb. ha lehet, néhányan öltözzenek népviseletbe, tanuljunk meg egy táncot, és máris összeáll egy nemzetiségi projekt.

⁷http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/altalanos/kortanc_sorozat/magyarorszagi_ciganyok/pages/004_maria.htm

11. évfolyam

Az Osztrák-Magyar Monarchia nemzetiségei, zsidó emancipáció téma feldolgozásakor is a különböző nemzetiségek helyzetét csoportmunkával, kooperatív tanulási folyamat során is könnyű feldolgozni. Így az egyik csoport a zsidók helyzetét, irányzatait mutatja be, egy másik csoport az emancipációs törvényt dolgozza fel. Ezen kívül képeket keresnek a dualizmus időszakában épülő zsinagógákról egy ppt számára; pl. Budapest Dohány u. Pécs és Szabadka. A

képek alapján elkészíthető egy projekt keretében az épületek makettje. Az asszimiláció bemutatásához használhatják a Centropa Alapítvány honlapjának interaktív adatbázisát, annak a részletes vagy kulcsszavas keresés Katonaszág témájából az OMM (KuK) 1867-1918-ra vonatkozó képeit, képmagyarázatait. Néhány képet prezentációkészítésre használhatnak fel. A projektmunkák készítéséhez érdemes a Tényleg? Hogy volt! Hogy nem volt!⁸ oldalt felhasználnunk. Az első világháborús részvétellel kapcsolatban egy cáfolatot idéznénk: „*A zsidók ugyanolyan mértékben gazdagodtak, harcoltak, adakoztak, sebesültek, vagy estek el, mint a hasonló társadalmi csoportokhoz tartozó keresztények.*”⁹A csoportok beszámolóit után – kitérőként – frontális beszélgetés folytatható arról is, hogy miért különbözött a zsidók helyzete az 1. és 2. világháborúban, a veteránokból hogyan lettek munkaszolgálatosok vagy deportáltak.

A hazai zsidóság asszimilációs, ill. integrációs folyamatának bemutatásához javasolható a Zachor Alapítvány oktatási anyaga¹⁰ is, melyben három generáció sorsát mutatják be.

A zsidóknak jelentős volt a szerepük a kapitalizmus hajnalán a modern gyáripár megteremtésében, (pl. Weiss, Chinoi) a múlt században folyó korházépítésben és az ott folyó munkában (Korányi), szerepük a filmiparban (Czukor), a színházak világában (Bródy), a művészeti fotózásban (Robert Capa) és folytatható a sor, amikor a tananyag szerves részeként, természetes módon beszélhetünk a zsidókról.¹¹

Szakkör keretében is megnézhetjük diákjainkkal a Szabó István által rendezett *A Napfény íze* című filmet.

Szövetségi rendszerek kialakulása témakörhöz *Változó határok – változó történelem*¹² című dokumentum jellegű film ajánlható. Feladat lehet hozzá, hogy kövessük végig a határváltozásokat az első világháború kezdetéig.

Trianon megértéséhez, interiorizációjához is nagyon jó eszköz a projektkészítés. Csoportmunkában a veszteségek számbavétele történhet elveszített országrészenként, ágazatonként, tematikusan. De ebben az esetben is fontos, hogy számok és statisztikák helyett emberi sorsokat mutassunk be, hisz egy szétszakított család kálváriájának megismerése jobban felfogható, jobban megérthető, mint az elveszített 3 millió. Tanulóink előzetes tudása erről a témáról is nagyon változatos mélységű, vannak, akik ismerik a következményeket, de vannak, akiket nem érintettek meg a Nemzeti Összetartozás Napjának megemlékezései.

⁸ tenyleg.com

⁹ http://tenyleg.com/index.php?action=recordView&type=places&category_id=3847&id=938121

¹⁰ <http://zachor.hu/cikkek/rabai-imre-tortreszek-egy-matematikatanar-vallomasai-tananyag>

¹¹ Forrás: <http://www.centropa.org/sites/default/files/oravazlat-zsidozzunk-a-tortenelem-orakon-baracs-nora.pdf>

¹² http://www.centropa.org/centropa-cinema/maps-central-europe-and-history?language=hu&subtitle_language=All

Számukra is fontos annak a megértése, hogy miért nemzeti trauma Trianon, ld. [Trianon fájdalma](#) ppt. Miért nem értik meg mások a mi nemzeti tragédiánkat, miért nem foglalkoztatja őket ennyire saját 20. század eleji veszteségük, ezt a [Trianon területi veszteségek](#) ppt mutatja. Trianon megértését a művészet eszközeivel is elősegíthetjük, ezt is mutatja egy prezentáció: [Trianon a művészetekben](#). Trianon kapcsán is érdemes tenyleg.com honlaphoz fordulnunk; ha a keresőbe beírjuk, „Trianon” egy tucatnyi cikket olvashatunk, közülük kiemelnénk a *Károlyi és Horthy – országhatár-szempontról* címűt.

Horthy-korszak mindennapjai téma feldolgozásához több archívum anyagából válogathatnak a projektkészítésre vállalkozó tanulók. Az asszimilálódott zsidók öltözködési szokásai, lakóházai, szórakozási lehetőségei nem különböztek a többségi társadalom tagjaitól, így a Zachor és a Centropa Alapítvány archívumai így általános korrajz készítésére is használhatók. Órán levetíthetjük a Centropa által készített Halmos Piroska interjút, az *Élet a Dunán*¹³ című filmet megállítva 3:57 mp-nél. Ezzel az a cél, hogy a mindennapokra koncentrálhassunk; öltözet, szórakozási lehetőség, foglalkozás, családtípus. Beszéljük meg, hogy a diákok szerint miért magyarosítottak és változtatott vallást a család. Csak ezek után nézzük meg a film befejező részét, hogy az önkéntes asszimilációjuk mire volt elég.

Holokauszt témájú projektek feldolgozásához az eddig említett oldalakon kívül a hdke.hu, yadvashem.org archívumában, embermentés témában, Wallenberg kapcsán stb. számtalan honlap áll a rendelkezésünkre, ezért csak egy olyan prezentációt mutatunk be, amely szavak nélkül, a művészet erejével szemléltet: [Jövőhöz szükséges az emlékezet](#) címen.

12. évfolyam

Napjainkhoz közeledve lehetőség adódik projektekben az oral history módszerének alkalmazására. Az ötvenes évek megismeréséhez még találhatunk szemtanukat, de diákjaink számára a rendszerváltás is régmúlt. Érdemes interjúkészítésre, kisfilm forgatására biztatni a tanulókat. Akár interjúk segítségével is készülhet local history, 20. századi helytörténetet feldolgozó projekt.

A Kádár-korszak tanításánál érdemes kitérnünk a romák javuló helyzetének bemutatására is, a magas foglalkoztatottsági arányra.

A rendszerváltás gazdasági hatásának tanításánál nem maradhat ki a rendszerváltás veszteséinek számbavétele, a munkaerőpiacról kiszoruló alacsony iskolai végzettségű tömegek fölöslegessé válása. Ekkor érdemes a romák helyzetének 20. századi változását végigkövetnünk, az ehhez kapcsolódó prezentáció címe: [Romák helyzetének a korszakolása.](#)

A társadalomismereti témák közt kapott helyett a romákkal kapcsolatos témakör, ehhez is érdemes projektet tervezni.

Ballagás előtti időszakra nagyon jó összefoglalót kapunk a XX. századról *Intruduction on Hungarian Jewish history* című¹⁴ – szinkronizált - kisfilm segítségével. Egymás után érdemes levetíteni az iménti Centropa kisfilmet és Szilágyi János versének feldolgozását a *Hányas vagy? 28-as?*¹⁵ Felolvasható vagy kiosztható folytatásként a következő alkotás¹⁶ első része is, vagy Nagy Bandó András szövege a 47-esekről. Ezek után kézenfekvő a tanév utolsó feladata. Hányas vagy? 95-ös? Akkor Ti fél szavakból sem értetek meg bennünket? Akkor Ti félszavakból is megértitek egymást?

¹³ <http://www.centropa.org/node/43686>

¹⁴ http://www.centropa.org/node/51705?language=hu&subtitle_language=en

¹⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=h2vHoYyuOII>

¹⁶ http://www.nagygeneracio.hu/Hanyas_vagy_53-as

III. Záró gondolatok

A 21. században az információs társadalomba születő nemzedék viszonya más a számítógépekhez, a könyvekhez, mint a digitális bevándorló generációké. A tanítás-tanulás folyamatába napjainkban szervesen beilleszthető a prezentációk készítése, hisz tanítványaink otthonosan mozognak a világhálón, találnak rá információkra, képekre. A mellékletekben tizenévesek által készített prezentációk sora található. A látványelemek beillesztésére, a betűk helyes méretére, a szöveg megfelelő formátumára, jó háttér megválasztására is igaz az, hogy a gyakorlat teszi a mestert. A prezentációk készítői még csak vándorúton vannak a mesterré váláshoz, most sajátítják el a mester-remek készítésének fortélyait.

A prezentációk készítése projektmunka, többnyire teammunkában valósul meg, elmondható róla, hogy nemcsak maga a végeredmény fontos, hanem az ahhoz vezető út is. Egyes fázisait a célkitűzéstől az anyag keresésén, válogatásán, rendezésén át a megjelenítésig a diákoknak gyakorolni szükséges. Ha alkalmat adunk rá, akkor könnyebben fognak helytállni felsőfokú tanulmányaikban.

A projekteket több ún. kényes téma, főleg a „zsidókérdés” köré építettük. Bemutatva, hogy 3000 év történelmének tanításakor hány alkalommal is adódhat lehetőség e téma körülményaira. Az előítéletek csökkentéséhez járulhatunk hozzá az ismeretek átadásával, a természetes együttélés, a párhuzamosságok, a békés egymás mellett élés lehetőségének bemutatásával. Ezáltal is érzékelhető, hogy tarthatatlanok a 20. századi antiszemita és rasszista eszmék.

Az általunk bemutatott projektek szorosan illeszkednek a történelem tananyagához. A programok nem öncélúak, kiegészítő ismereteket is nyújtanak. Akár szembeállíthatók a 10. osztályos történelemtankönyvekben közölt projekttemákkal, amelyekről nem lehet megállapítani, miért az adott fejezet végére helyezték azokat.

A Trianonnal foglalkozó projektek újszerű tanórai feldolgozásra adnak lehetőséget. A jelen helyzetből visszatekintve, reflektálva arra keresik a választ, hogy miért fáj Trianon nekünk, magyaroknak, ugyanakkor miért értik meg ezt oly nehezen ezt mások.

A prezentációk mellett bemutattuk azt is, miként lehet különböző civil szervezetek anyagait bevonni a tanulás folyamatába, használva az általuk elkészített oktatási anyagokat, dokumentum összeállításokat, archívumokat. A tanítás/tanulás – elengedhetetlen megújításának egyik iránya, hogy nyitottá váljon más szervezetek felé. Ki kell lépni az iskola falán kívülre, illetve be kell hozni a „kinti világot” az osztálytermekbe. Ezen célok megvalósításának is jó eszköze a projektkészítés.

Az általunk bemutatott projektötletek főleg prezentáció létrehozására mutattak megvalósított példákat, de utaltunk makett-készítés, nemzetiségi ételköstölő, disputa és érvelési feladat lehetőségére is. Célunk ezzel, hogy közelebb hozzuk a történelemtanítás mindennapjaihoz az élmény alapú oktatást.

Szerzők: Baracs Nóra és Repárszky Ildikó

A tanulmány a Nyílt Társadalom Alapítványok támogatásával készült.